

FAKTORSKA STRUKTURA STAVOVA PREMA OSUĐENICIMA I NJIHOVOJ REHABILITACIJI NA SLOVENSKOM I HRVATSKOM UZORKU ISPITANIKA¹

Aleksandar Buđanovac, Ljiljana Mikšaj-Todorović,
Sveučilište u Zagrebu
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
Odsjek za poremećaje u ponašanju

Zoran Kanduč
Inštitut za kriminologiju
pri Pravni fakulteti v Ljubljani

SAŽETAK

Svrha istraživanja kojega je ovaj rad dio utvrđivanje je prirode stavova javnosti u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji prema osuđenima i njihovoj rehabilitaciji. Cilj je ovoga rada utvrđivanje faktorske strukture upitnika o stavovima prema osuđenima i rehabilitaciji na hrvatskom i slovenskom uzorku, te usporedba tih struktura.

Uzorak ispitanika je sačinjen od 1403 ispitanika iz Hrvatske i 709 iz Slovenije.

Primijenjeni upitnik zasnovan je na skali stavova Begina i Couturea (1980). Sastoji se od 16 varijabli prevedenih na hrvatski jezik, kojima je dodano još pet novih varijabli stavova.

Faktorskom analizom (program SPSS for Windows, 9.0) izolirano je 5 značajnih faktora u hrvatskom i 6 u slovenskom uzorku. Dva su faktora sadržajno gotovo identična (povjerenje prema osuđenima i osobni kontakti s osuđenima), jedan je sličan (stav o uzdržavanju osuđenika u zatvoru), dok se ostali razlikuju.

Ista dva faktora mogu se prepoznati i u stranim istraživanjima.

Zaključeno je da ovaj upitnik dobro mjeri dva stava prema osuđenima, ali isto tako daje naznake za još nekoliko stavova koji se nisu jasno profilirali, vjerojatno zbog malog broja čestica.

Ključne riječi: javno mnijenje, rehabilitacija, osuđene osobe, stavovi

UVOD

U Republici Hrvatskoj do sada nisu provode na ispitivanja stavova javnosti prema osuđenima i njihovoj rehabilitaciji.

Izuzetak čini projekt "Stavovi javnosti prema osuđenima i njihovoj rehabilitaciji" koji se trenutno provodi u obje republike (Mikšaj-Todorović, Buđanovac, Kanduč, 1998). Ovaj članak dio je tog projekta.

U Republici Hrvatskoj u posljednje vrijeme došlo je do mnogih promjena koje opravdavaju važnost takvog istraživanja. Primjerice, kaznenim zakonom koji je stupio na snagu 1. siječnja 1998. godine predviđena je u okviru zamjene kazne zatvora (čl. 54.) mogućnost rada za opće dobro na slobodi uz pristanak osuđenika. Nadalje, u nadležnim institucijama u okviru mjera upozorenja upravo se osmišljava provođenje uvjetne osude sa zaštitnim

¹ Ovaj rad je dio projekta broj 1454/1998, financiranog od strane Research Support Scheme, Bartolomejska 11, 100 00 Prag 1, Republika Češka.